

ACTIVITEITENVERSLAG 2016

OVERZICHT

Introductie	P. 1
Voorstelling van PermaFungi	P. 3
2016 in cijfers	P. 4
Evolutie van onze activiteiten	P. 5
Financiële resultaten	P. 6
De hoogtepunten van 2016:	
Sleuteldata	P. 7
Zomer De uitbreiding van de kwekerij	P. 8
Herfst De komst van de kruisdisteloesterzwammen	P. 9
Winter De lancering van het project witloof	P. 10
2016, het jaar van de erkenning	P. 11
Doelstellingen en vooruitzichten	P. 12
Dankwoord	P. 13

INTRODUCTIE

Het jaar 2016 zal een belangrijk jaar blijven voor PermaFungi.

Eerst en vooral was het een overgangsjaar.

Martin François en Martin Germeau, de twee medestichters die waren tot dan actief betrokken bij het operationele gebeuren en zij hebben besloten de fakkel door te geven, ze blijven wel lid van de Raad van Bestuur. Het operationele team werd vernieuwd en is groter geworden met de komst van achtereenvolgens Julien Jacquet (afgevaardigde bestuurder en zesde lid van de coöperatieve), Estelle Vercez (communicatieverantwoordelijke), William Donck (productieverantwoordelijke), Quentin Thirion (werkplaatsverantwoordelijke), Laurence De Witte (productie en sensibilisering), Maxime Godart (productiemedewerker) en Bogdan Talianu (productiemedewerker).

Bovenop de vernieuwing van onze staff, heeft er ook in de werkplaats een overgang plaatsgevonden: wegens de steeds stijgende vraag naar onze duurzame oesterzwammen, werd onze productieplaats van 200 m² vergroot met nog eens 600 m². Het heeft ons toegelaten onze productiecapaciteit aanzienlijk op te trekken, en dus stegen ook alle gelinkte thema's: het aantal gecreëerde banen, de hoeveelheid lokaal verbruikte gezonde paddestoelen en de hoeveelheid gerecycleerd koffiedik!

Het jaar 2016 was ook een innovatiejaar.

Vanaf het prille begin wil PermaFungi innovatie ten dienste stellen van de kringloopconomie: koffiedik gebruiken om paddestoelen te kweken, en tijdens hun groeiperiode vormen zij dit afvalproduct om tot een uitstekende kwaliteitsgrond, de « champost ».

Zoals je op de volgende bladzijden in detail kunt lezen, werden er verleden jaar 3 nieuwigheden gelanceerd die nieuwe mijlpalen toevoegen aan deze lus:

- > de productie van een nieuwe variëteit paddestoelen, de kruisdisteloesterzwam;
- > de productie van bio witloof in volle grond, gekweekt op basis van champost;
- > en, op lange termijn, de omvorming van champost tot een bio-afbreekbaar materiaal, dat in staat is plastic te vervangen.

En vooral zijn wij in 2016 verdergegaan met onze ondernemingsgeest: in onze manier van ondernemen willen wij tonen dat de « **4 P's** » niet allen kunnen samenleven in één en dezelfde onderneming; als ze correct toegepast worden, kunnen zij elkaar versterken. De 4 P's van de duurzame ontwikkeling zijn: *People* (sociale impact), *Planet* (milieu-impact), *Prosperity* (financiële duurzaamheid) en *Participatory governance* (zowel intern als extern: participatief beheer met de medewerkers en participatie door gebruikers).

Wat betreft de eerste twee P's hebben wij dit jaar een eerste studie gerealiseerd over de sociale impact (RSE) en de milieu-impact (ACV). Op basis hiervan zullen wij opvolgingsindicatoren vastleggen die ervoor moeten zorgen dat Mens en Milieu steeds het hart van het project zijn en steeds het centrum blijven.

Deze ambitieuze doelstellingen zouden echter weinig zinvol zijn, als we niet zeker zijn van de financiële gezondheid van PermaFungi. De eerste twee jaren werden ongeveer breakeven afgesloten, in 2016 heeft PermaFungi voor het eerst winst gemaakt. Het grootste deel van onze inkomsten (72% in 2016) komt van de omzet die we halen in onze 3 activiteiten: de verkoop van paddestoelen, de verkoop van kweekkits en sensibiliseringsactiviteiten. Subsidies (goed voor 28 % van onze inkomsten in 2016) laten ons toe om de socio-professionele re-integratie van onze doelgroep te financieren en om nieuwe projecten te ontwikkelen, die op korte termijn hun rendabiliteit natuurlijk zullen moeten aantonen.

Participatief beheer en het welzijn van onze medewerkers worden belangrijke thema's, ze winnen aan belang nu ons team aan het groeien is. Onze doelstelling is een onderneming uit te bouwen waarin iedereen zich ten volle realiseert en waarin hij/zij een eigen rol en plaats heeft.

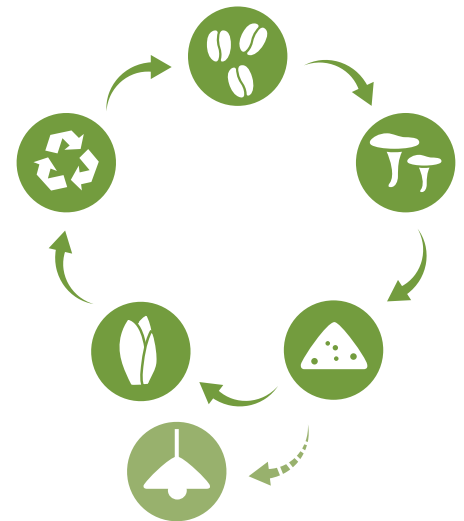
Van harte bedankt aan u allemaal, die ons sinds het begin steunt!

Volgende afspraak in 2017 voor het vervolg van onze avonturen...
En tot dan veel leesgenot!

VOORSTELLING VAN PERMAFUNGI

PermaFungi is **een project van stadslandbouw en van kringlooeconomie**. PermaFungi heeft als missie bijdragen om onze steden veerkrachtiger te maken. We werken concreet aan deze missie door het scheppen van banen voor laaggeschoolden; door het recyclen van afval; door het produceren van gezond bio voedsel; door het ontwikkelen van de lokale economie en door zo weinig mogelijk fossiele brandstoffen te verbruiken.

Konkreet: PermaFungi is **een cooperatieve vereniging met sociale finaliteit**, die in 2014 opgericht werd. Wij zijn gevestigd op de site van Tour & Taxis, en wij halen in Brussel koffiedik op voor de productie van bio oesterzwammen, van bio witloof en van bio grond (« champost » genoemd). Actueel doen wij onderzoek om op basis van dit champost een materiaal of een grondstof te produceren die bio-afbreekbaar is. Om onze impact te vergroten bieden wij ook kits aan om zelf thuis te kweken; wij organiseren ook workshops: sensibilisering voor deze innoverende kweektechniek of workshops over de veerkracht in de stad.

Het operationele team op 31/12/2016

Van links naar rechts en van boven naar beneden: Estelle Vercez (communicatieverantwoordelijke), Maxime Godart (het productieteam), Bogdan Talianu (het productieteam), Louis Van Geertruijden (stagiair – ontwikkeling van de kruisdisteloesterzwam op koffiedik), William Donck (productieverantwoordelijke), Julien Jacquet (Afgevaardigde Beheerder), Laurence De Witte (productie en sensibilisering), Quentin Thirion (werkplaatsverantwoordelijke), Caroline Pultz (stagiaire – ontwikkeling van innoverend en bio-afbreekbaar materiaal op basis van champost), Charlène Dosnon (stagiaire – analyse van sociale impact en milieu-impact), Adrien Laurent (stagiair – ontwikkeling van de productie van witloof op basis van champost).

Raad van Bestuur op 31/12/2016

Hughes Terlinden, Julien Jacquet, Loic Van Cutsem, Martin François, Martin Germeau, Philippe Montens.

PERMAFUNGI

2016 IN CIJFERS

Anders gezegd: 1 miljoen kopjes werden opgewaardeerd tot lokale grondstof!

1.113
verkochte Fungi Pop

4.263
verkochte kits

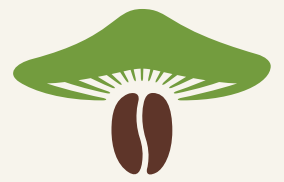

10
workshops
140
deelnemers

Anders gezegd: meer dan 5500 gesensibiliseerd aan de kringlooeconomie en de sociale economie

Een team dat groeit: 7 voltijdse medewerkers dankzij de aanwerving van 2 nieuwe medewerkers!

PERMAFUNGI

EVOLUTIE VAN ONZE ACTIVITEITEN

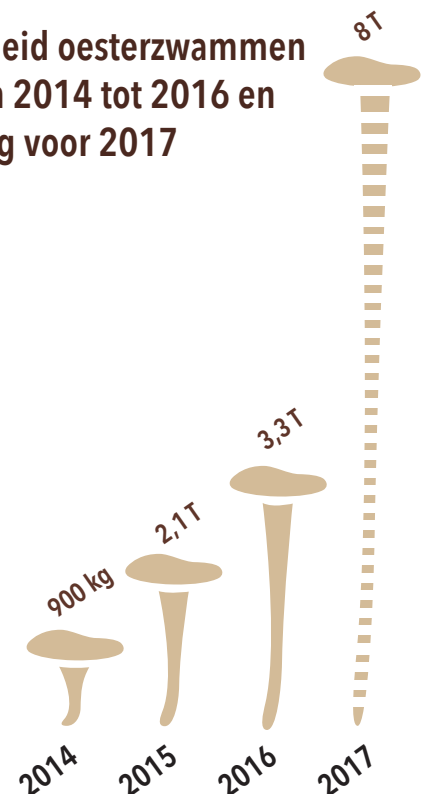
De hoeveelheid oesterzwammen verkocht in de loop van 2016

De gemiddelde productieverhouding sinds september 2016: witte oesterzwammen en kruisdisteloesterzwammen

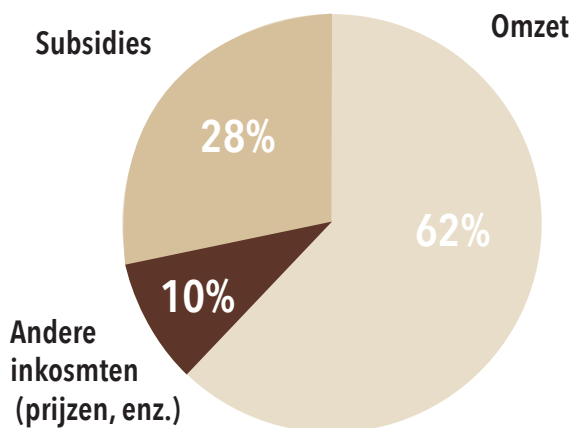

De hoeveelheid oesterzwammen verkocht van 2014 tot 2016 en een schatting voor 2017

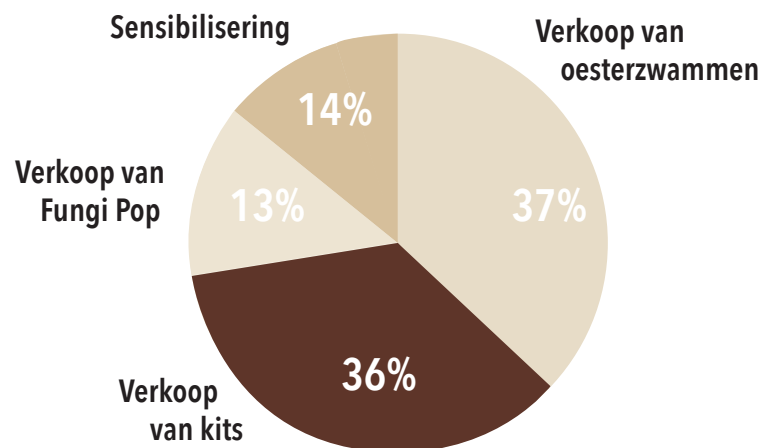

FINANCIËLE RESULTATEN

Verdeling van de inkomsten 2016

Verdeling van de omzet 2016

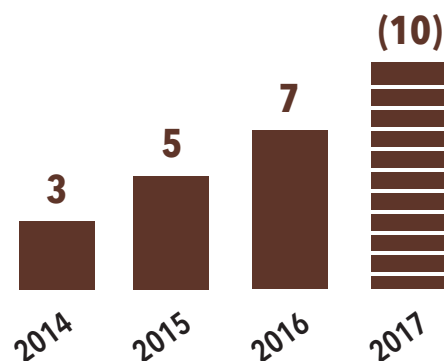
Zoals elk jaar komt het grootste deel van onze inkomsten uit onze omzet. Onze omzet is tussen 2015 en 2016 met 38 % gestegen. Hij is verdeeld over onze 3 activiteiten: *Eat* (de verkoop van paddestoelen), *Grow* (de verkoop van kits en van de Fungi pops) en *Learn* (sensibilisering).

Nadat de eerste twee jaren met een bijna breakeven resultaat afgesloten werden (gecumuleerd verlies: -3k€), tonen de voorlopige cijfers voor 2016 een eerste keer winst. Deze winst zal integraal overgedragen worden zodat we niet alleen het kleine en overgedragen verlies kunnen uitwissen, maar zodat we ook onze eigen middelen kunnen versterken.

Dankzij dit resultaat en dankzij de kapitaalsverhoging die in 2016 doorgevoerd werd, moet het bedrijf op 31/12/2016 solvabel zijn (rond 20 %).

Evolutie van het aantal medewerkers

Het PermaFungi team is tussen 2014 en 2016 gegroeid van 3 naar 7 medewerkers. Voor volgend jaar worden minstens drie aanwervingen voorzien.

DE HOOGTEPUNTEN VAN 2016

> SLEUTELDATA

Januari 2016

De komst van Julien (borg voor de sociale doelstelling en Afgevaardigde Beheerder)

Maart 2016

De komst van Estelle op de post communicatie

Mei 2016

- PermaFungi wordt voorgedragen voor de **Belgische Prijs van de Kringlooeconomie**
- PermaFungi wordt verkozen tot Laureaat van:
 - * de **Prijs van de Sociale Economie 2016** en van de Publieksprijs
 - * de **Sustainable Partnership Award**
 - * **Be Planet**

Juli 2016

- De komst van William voor het beheer van de productie
- Aanvang van de verbouwingswerken voor de **nieuwe ateliers**

September 2016

- De komst van Quentin in de productie
- Verkoop van de eerste **kruisdisteloesterzwammen**
- Start van de studie over de sociale impact (RSE) en de milieu-impact (ACV)
- Test: het gebruik van champost bij de ontwikkeling van een nieuwe grondstof

October 2016

PermaFungi wordt verkozen tot Laureaat van het programma **Scale me Up!** (georganiseerd door het Franse Ministerie van Economie)

November 2016

- PermaFungi wordt verkozen tot Laureaat van de **Grote Prijs voor Toekomstige Generaties**
- Eerste testen van **het kweken van witloof op basis van champost**
- Inhuldiging van **de nieuwe paddestoelenkwekerij**

Décember 2016

Voorstelling van PermaFungi aan het Internationaal Landbouw Ontwikkelingsfonds van de UNO, in Rome.

> ZOMER 2016 | DE UITBREIDING VAN DE PADDESTOELENKWEKERIJ

In de loop van de zomer 2016 zijn we de uitdaging aangegaan onze werkplaatsen uit te breiden met een nieuwe ruimte van 600 m², in de kelders van Tour & Taxis.

Vroeger produceerden we reeds 400k oesterzwammen en recycleerden we reeds 1,5 ton koffiedik per maand, en deze uitbreiding heeft het ons mogelijk gemaakt **de productiecapaciteit van witte oesterzwammen en de hoeveelheid gerecycleerd koffiedik aanzienlijk op te trekken** in Brussel, zonder het dan nog te hebben over de **nieuwe banen** die we sinds september 2016 gecreëerd hebben. Het vergroten van onze ateliers heeft ons ook de mogelijkheid geboden de productie van een nieuwe variëteit oesterzwammen te lanceren : **de kruisdisteloesterzwam**.

De inhuldiging van deze nieuwe werkplaatsen vond op 22 november plaats, in aanwezigheid van de ministers Céline Frémault (Brussels Milieuminister) en Didier Gosuin (Brussels minister van Economie en Tewerkstelling), in aanwezigheid ook van de pers en van de belangrijkste partners in dit project.

Er waren ongeveer 300 personen die aan dit event deelgenomen hebben en die ook een rondleiding meegemaakt hebben.

Foto's: Estelle Vercez, Bastien Ranschaert

> HERFST 2016 | DE OPSTART VAN DE KRUISDISTELOESTERZWAM

Sinds september 2016 hebben we een nieuwe variëteit oesterzwammen, naast de witte: de kruisdisteloesterzwam!

Koningsoesterzwam, duinvoetje, king oyster mushroom, king trumpet mushroom, french horn mushroom... de kruisdisteloesterzwam staat onder vele namen bekend. Met zijn zijde-achtige hoed en zijn grote voet is dit een echte traktatie voor de champignonliefhebber: hij smaakt uitgesproken fijn en zijn vlees is buitengewoon mals.

In het wild zien we hem meestal groeien op de wortels van een kruisdistel, een plant uit de familie van de distels, en vandaar heeft hij zijn naam gekregen. Maar juist zoals de witte oesterzwam kan deze ook gekweekt worden op basis van organisch substraat. Eerst hadden we hem gekweekt op houtzaagsel, maar dan hebben we opzoekingen gedaan om ook deze oesterzwam op basis van gerecycleerd koffiedik te kweken.

Foto: Quentin Thirion

Sinds deze variëteit gelanceerd werd, hebben onze kruisdisteloesterzwammen vlug hun plaats gevonden in de rekken van de winkels van onze partners.

> WINTER 2016 | DE LANCERING VAN HET WITLOOFPROJECT

In september 2016 hebben we van het Brussels Gewest een subsidie gekregen om de lancering te financieren van het kweken van witloof op basis van « champost »: de restgrond van onze productie van oesterzwammen.

Witloof kennen we sinds 1830, in het dal van Josaphat, het is een belangrijk erfgoed van de brusselse gastronomie. Dankzij de hulp van deze subsidie zijn we het project opgestart om **in de kelders van Tour & Taxis tegen begin 2017 het kweken van witloof op te starten.**

Het gaat hier wel om **een innovatie** bij het kweken van witloof: alles werd gedacht vanuit **de logica van de kringlooeconomie**. Als de oesterzwam zich in het koffiedik ontwikkelt, dan vormt hij dit koffiedik om in ideale grond voor de kweek van witloof. Wij zijn dan een techniek beginnen te ontwikkelen die ons toelaat het restafval van onze paddestoelenkwekerij te gebruiken om nieuw en gezond voedsel te kweken, dat lokaal geproduceerd wordt, we gebruiken het regenwater dat het dak van Tour & Taxis voor ons opvangt!

Deze kweek van witloof zal ons toelaten **de landbouwproductie op brusselse grond te doen toenemen**. Ze zal ons ook toelaten **duurzame banen te creëren**: handenarbeid, en voor mensen die laaggeschoold zijn: door ondergrondse ruimtes te optimaliseren, die meestal leeg staan.

Midden November 2016 hebben we, na enkele weken van testen en produceren op kleine schaal, onze eerste kroppen geoogst, geproefd en goedgekeurd! Adrien, die hier als stagiair begonnen was, werd sindsdien aangeworven met een voltijds kontrakt; hij is verantwoordelijk voor de productie van witloof.

Foto's: Charlène Dosnon

> 2016, HET JAAR VAN DE ERKENNING

Op 24 mei hebben we de **Prijs van de Sociale Economie 2016** gekregen binnen de categorie van startende bedrijven in Brussel. Deze Prijs werd voor het eerst uitgereikt in 1993 en hij heeft tot doel de sector van de sociale economie te promoten en lopende initiatieven in de sector in het daglicht en in het zonnetje te plaatsen.

Op 24 mei hebben we samen met onze partners EXKi, La Ferme Nos Pilifs, Färm et Cyclo Bxl ook de **Sustainable Partnership Award** ontvangen! De Sustainable Partnership Award wordt georganiseerd door *The Shift asbl/vzw* en hij bekroont de meest innoverende en duurzame partnerships, die gekozen werden uit de ondernemingen en uit spelers uit de burgerlijke maatschappij.

In de maand mei werden wij na een oproep tot projectindiening ook geselecteerd door **Be Planet**. *Be Planet* is een stichting van openbaar nut, die innoverende acties steunt die een positieve impact hebben op het milieu. De stichting zamelt geld in bij de mensen die positief willen bijdragen aan de omvorming van onze samenleving.

In oktober werden wij in het kader van een oproep tot project **Scale me Up!** geselecteerd om te profiteren van een hogere versnelling en de ontwikkeling van ons project op Europees niveau een boost te geven.

En in november heeft de **Grote Prijs voor Toekomstige Generaties** dit mooie jaar 2016 echt bekroont: PermaFungi werd tot laureaat gekozen. De **Grote Prijs voor Toekomstige Generaties** werd in 2007 gecreëerd door de *Stichting voor Toekomstige Generaties*. Deze stichting wil inspirerende initiatieven promoten, die erin lukken de principes van een duurzame ontwikkeling in het dagdagelijkse leven te integreren.

En wat ons ook zeer blij maakt: in 2016 zijn Pauline en Nicolas recht uit Frankrijk hierheen gekomen om inspiratie op te doen en om zich te scholen in onze productietechnieken. Op hun beurt zijn zij **Café des Spores** in Toulouse en **Le Champignon de Marseille** in Marseille opgestart! Wij wensen hun veel succes toe!

DOELSTELLINGEN EN VOORUITZICHTEN

Dankzij de uitbreiding van onze werkplaatsen in de zomer en dankzij de lancering in september 2016 van de kweek van kruisdisteloesterzwammen, is ons productievolume in de maanden oktober, november en december significant gestegen. Onze allereerste doelstelling voor het eerste semester 2017 zal zijn om de productie te consolideren op **500 kg per maand**. Vanaf september 2017, gaan we het volume gerecycleerd koffiedik stijgen en dus gaan we ook het volume gekweekte oesterzwammen doen stijgen, met als doel **een maandproductie van één ton**.

2017 is ook het jaar waarin **we officieel het kweken van bio witloof in volle grond gaan lanceren**. De eerste fase zal erin bestaan een normale productie van 500 kg per maand te halen van april tot juni en van oktober tot december. Dan zullen we de tijd nemen om lessen te trekken uit deze eerste ervaring voordat we een nieuwe fase in de ontwikkeling van dit poject gaan opstarten.

Een bijzonder ambitieus project zal ons ook in 2017 bezig houden: een deel van de champost zal gebruikt worden als grond voor het kweken van witloof, voor een ander deel zijn we een onderzoek opgestart om deze champost om te vormen tot **een innoverend en bio-afbreekbaar materiaal** dat de concurrentie kan aangaan met plastic! De eerste prototypes van een verlichting zijn intussen al klaar en ons verder onderzoek zal gedaan worden dankzij een financiering, die wij gekregen hebben in het kader van een oproep tot projectindiening *Be circular Be Brussels*. Deze nieuwe uitdaging zal het ons mogelijk maken verder nieuwe banen te creëren en ze zal ook onze positie van voorloper van de kringlooeconomie in Brussel versterken.

Ons team is echt groter geworden, en een laatste project dat ons nauw aan het hart ligt is het opzetten van een steeds sterker participatief beheer, waarin elk teamlid ten volle aan zijn trekken komt. Wij geloven namelijk in een model van onderneming, die de voorwaarden creëert en het mogelijk maakt dat **elkeen zich kan ontplooiën**, en niet omgekeerd.

DANKWOORD

Wij bedanken iedereen die in 2016 aan het project PermaFungi en zijn ontwikkeling heeft deelgenomen. Wij bedanken ook onze partners:

TOUR & TAXIS

BRUXELLES ÉCONOMIE ET EMPLOI
SERVICE PUBLIC RÉGIONAL DE BRUXELLES

Volg onze avonturen!

www.facebook.com/PermaFungi

www.permafungi.be

info@permafungi.be